

Stanovisko odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra č. 14/2008

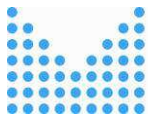
Označení stanoviska:	Nabytí a používání symboliky obcí
Právní předpis:	zákon č. 128/200 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
Ustanovení:	§ 34a
Související právní předpisy:	zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích zákon č. 352/2001 Sb., o užívání státních symbolů České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Klíčová slova:	znak obce, vlajka obce, razítko obce
Datum zpracování:	4. srpna 2008, aktualizováno k 1. září 2018
Zpracoval:	odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

Dotaz: *Jak může obec získat symboly a jak se mají správně používat?*

Stanovisko:

Zákon o obcích pojmů „obecní symboly“ ani „symboly obce“ neužívá. Předmětem úpravy zákona o obcích je pouze **znak a vlajka obce** (§ 34a, u městských obvodů nebo městských částí § 142). Podle § 34a odst. 2 zákona o obcích může předseda Poslanecké sněmovny obci, která nemá znak nebo vlajku obce, na její žádost znak nebo vlajku obce udělit. Předseda Poslanecké sněmovny může znak nebo vlajku obce na žádost této obce rovněž změnit. Kancelář Poslanecké sněmovny zašle údaje o udělení nebo změně znaku nebo vlajky obce neprodleně Českému úřadu zeměměřičskému a katastrálnímu. Z toho plyne, že obec, které tyto dva symboly nebyly v minulosti uděleny, nebo není důkazů o jejich dlouhodobém užívání, nemůže znak či vlajku svémocně „přijmout“ obecně závaznou vyhláškou nebo prostým usnesením. Tento akt k právoplatnému přijetí znaku nebo vlajky nepostačí.

Znak a vlajku obce, která je dosud nemá, udělí svým rozhodnutím předseda Poslanecké sněmovny. Žádná jiná osoba k tomu oprávněna není. Případné vymezení znaku a vlajky v obecně závazné vyhlášce je přípustné, nicméně musí odpovídat vymezení

obsaženému v **rozhodnutí předsedy** Poslanecké sněmovny, a bude proto mít pouze povahu deklaratorní.

Žádost o schválení (udělení) obecních symbolů musí obsahovat průvodní dopis opatřený razítkem obce a podpisem pověřeného člena zastupitelstva obce, **kopii usnesení zastupitelstva obce, kterým schválilo předložené návrhy**, barevné vyobrazení návrhu ve formátu A 4 s uvedením autora, návrh slovního popisu předloženého návrhu, odůvodnění použitých figur v návrhu. Předseda Poslanecké sněmovny pak obci na základě dobrozdání expertů z příslušného podvýboru sněmovny může znak a/nebo vlajku udělit.

Obce nejsou povinny mít znak ani vlajku. Znaky a vlajky se udělují na žádost. Obce nejsou ani povinny nechat si znak nebo vlajku potvrdit, pokud je již mají. Jestliže však obec chce svůj znak nebo vlajku změnit (přidáním nebo vypuštěním nějakého prvku, změnou barvy, apod.), postupují stejně, jako by žádaly o udělení nového znaku nebo vlajky.

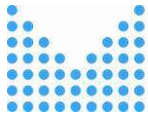
Podle § 34a odst. 3 zákona o obcích mohou znak a vlajku obce užívat *ex lege* nejen obce, ale i jimi zřízené nebo založené organizační složky a právnické osoby. Jiné subjekty mohou užívat znak obce jen s jejím souhlasem. K užívání vlajky obce není její souhlas nutný, tento symbol může (vhodným a důstojným způsobem) užívat každý.

Znaky obcí se používají výhradně v samostatné působnosti. Ačkoli to není zákonem přímo stanoveno, lze dovodit, že na **razítku obce**, které se používá v případech, kdy zvláštním zákonem není stanoveno povinné užívání úředního razítka s malým státním znakem (§ 111 zákona o obcích), lze umístit znak obce. Zákon o obcích neuvádí nic k podobě razítka obce ani k barvě otisků. Naproti tomu úřední razítko je v zákoně popsáno přesně. Jedná se o okrouhlé razítko, na němž je vyznačen malý státní znak (rozuměj: jeho kresba) uvnitř kruhu, po jehož obvodě je označení oprávněné osoby, popřípadě i označení její organizační součásti a sídla (§ 6 zákona č. 352/2001 Sb., o užívání státních symbolů České republiky, ve znění pozdějších předpisů). Aby byly tyto samosprávy oprávněny úředního razítka použít, musí se jednat podle § 5 zákona o užívání státních symbolů o výkon státní moci, svěřené příslušnému orgánu zákonem nebo na jeho základě (tedy výhradně o přenesenou působnost). Pokud se o přenesenou působnost nejedná, použije se razítko obce. Jeho použití však není povinné (srov. „*Obce mohou používat razítko obce...*“).

Pokud má obec zájem přijmout **další obecní symboly** (například znělku, maskota, odznak či logo), jde o samostatnou působnost obce, která není výslovně svěřena žádnému orgánu obce. Proto náleží jejich stanovení do působnosti rady obce jako její zbytková pravomoc (se všemi konsekvencemi), která tak může učinit svým usnesením, pokud si rozhodnutí v této věci nevyhradí zastupitelstvo obce. Totéž platí o souhlasu s použitím znaku obce třetí osobou.

Pokud obec podmiňuje souhlas s použitím znaku třetí osobou (ke komerčním účelům) zaplacením úplaty, je vhodná forma smlouvy. Ve smlouvě by se přesně specifikoval rozsah práv k užití znaku (včetně doby na niž se právo poskytuje) a cena za takto poskytnuté právo. Tuto úhradu nelze považovat za poplatek. Souhlas s užitím znaku se neřídí autorským právem. To však již nemusí platit o dalších symbolech obce, které mohou být autorskými díly, a tudíž by se na ně použilo licenční smlouvy.

Jiné symboly obce mohou být vymezeny i obecně závaznou vyhláškou vzhledem k obecnosti ústavního zmocnění podle čl. 104 odst. 3 Ústavy. Ze zákona však nplyne, že by obec mohla obecně závaznou vyhláškou nařídit povinnost užívat obecní vlajku nebo znak.

Použití znaku bez souhlasu obce (zneužití znaku) může být podle okolností přestupkem (§ 3 odst. 1 a 2 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích) nebo se může jednat i o případ řešitelný jako civilněprávní spor.

Poznámky:

- stanovisko popisuje právní stav ke dni zpracování (aktualizace);
 - stanovisko není právně závazné, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze příslušný soud.
-